

Criza economică și finanțele UE: evoluții previzibile

14 octombrie 2010

(Sala de conferințe SEOUL, World Trade Center, Piața Montreal 10, București)

- SINTEZĂ -

În data de 14 octombrie 2010, Institutul European din România a organizat, în parteneriat cu EconomicFest, masa rotundă cu tema "**Criza economică și finanțele UE: evoluții previzibile**" - în cadrul seriei de dezbateri "*Politicile României*".

Având ca punct de plecare tema abordată în cadrul studiului „Viitorul resurselor proprii ale Comunităților europene, prin prisma implicațiilor asupra contribuției României la bugetul UE”, studiu elaborat sub egida IER în cadrul Proiectului Studii de Strategie și Politici (Strategy and Policy Studies) - SPOS 2009, participanții au avut prilejul de a-și expune opiniile cu privire la cele mai recente evoluții în procesul de reformă a bugetului și finanțelor Uniunii Europene.

Evenimentul, desfășurat la World Trade Center București, s-a bucurat de prezența dlui. **Napoleon Pop**, Director Centrul de Cercetări Monetare și Financiare Victor Slăvescu, din cadrul INCE, Academia Română, a dlui. **Nicolae Done**, Consultant KPMG (doi dintre autorii studiului menționat), a dlui. **Valentin Lazea**, Economist Șef, Banca Națională a României, Membru al Consiliului Științific Consultativ al IER, a dlui. **Dorin Măntescu**, Director general, Ministerul Finanțelor Publice, a dlui. **Cristian Pârvan**, Secretar general, Asociația Oamenilor de Afaceri din România. Discuțiile au fost moderate de dna. **Gabriela Drăgan**, Director general al IER și de dl. **Costea Munteanu**, Prof. univ. dr., Academia de Studii Economice.

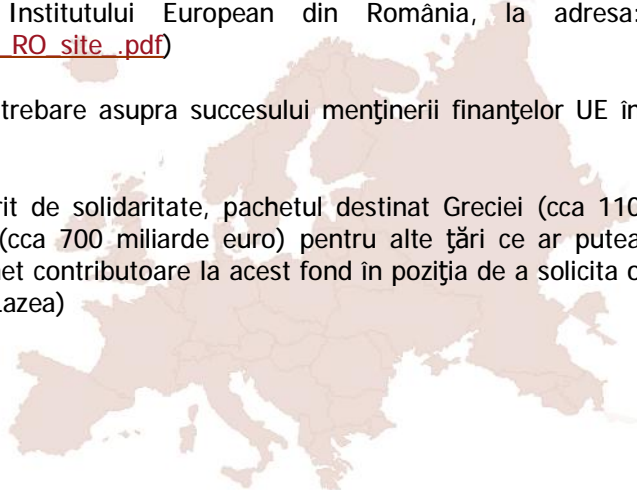
Reforma bugetului comunitar este deschisă ideilor noi care focalizează cheltuielile pe provocările viitoare și nu pe neajunsurile trecutului. Criza economico-financiară, ce afectează întreg spațiul comunitar, a condus la adoptarea unor măsuri de redresare ce vizează, între altele, întărirea disciplinei bugetare și mai buna orientare a cheltuielilor. Criza a adus în discuție și surse noi de finanțare a bugetului UE. Impactul acestora asupra viitorului resurselor proprii ale Uniunii Europene se va putea clarifica în timp, pe măsură ce politicile adoptate vor fi validate de evoluția crizei.

Dl. Pop și dl. Done (doi dintre autorii studiului enunțat mai sus) au prezentat scenariile de reformare a resurselor proprii în sens larg ale bugetului Uniunii Europene, existente la nivelul Comisiei Europene (Reforma minimă 2013, Resursele proprii comunitare 2013, Reforma minimă 2020, Resursele proprii comunitare 2020, Taxarea prin reprezentare), scenariile ce se doresc a fi o succesiune construită pe fondul soluțiilor și a aplicabilității lor în timp. A fost susținută ideea conform căreia resursele proprii ale UE ar trebui să prezinte ponderea cea mai mare în resursele UE, iar reforma bugetului actual al Uniunii Europene este singura opțiune validă, îndeosebi în condițiile efectelor crizei economico-financiare.

(Studiul poate fi găsit integral pe site-ul Institutului European din România, la adresa: http://www.ier.ro/documente/spos_2009/Studiul_2_RO_site_.pdf)

Recenta criză economică a pus mari semne de întrebare asupra succesului menținerii finanțelor UE în limite cel puțin acceptabile.

La nivelul zonei euro s-a înregistrat un grad sporit de solidaritate, pachetul destinat Greciei (cca 110 miliarde euro) și crearea fondului de intervenție (cca 700 miliarde euro) pentru alte țări ce ar putea înregistra o situație similară Greciei plasând țările net contribuatoare la acest fond în poziția de a solicita o disciplină sporită din partea țărilor beneficiare. (V. Lazea)

Adoptarea conceptului „*semestrului european*” se referă la o perioadă de șase luni a fiecărui an în care politica bugetară a fiecărui stat membru va putea fi revizuită în scopul evitării dezechilibrelor. Necesitatea pregătirii *programelor de convergență* și de stabilitate *înaintea redactării bugetului* (național) poate fi un pas înainte pe calea evitării unor disfuncționalități structurale. Principala problemă este că acest nou cadru de supraveghere (în care accentul ar trebui să fie plasat mai mult asupra nivelului datoriei publice) ar putea avea nevoie de ani de implementare pentru a-i testa credibilitatea. (D. Măntescu)

Una din problemele majore ale Uniunii Europene a fost aceea că, la nivel practic, nu s-au aplicat sancțiuni în cadrul nerespectării prevederilor Pactului de stabilitate și creștere, criza financiară adâncind toate aceste dezechilibre. (D. Măntescu)

Neacordarea de fonduri europene, sau, mai grav, lipsirea unei țări de dreptul de vot (opțiune puțin probabilă, dată fiind necesitatea amendării Tratatului de la Lisabona) ar fi două categorii de măsuri drastice ce ar putea fi luate în vedere în viitor. (V. Lazea)

În perioade de criză, existența unei politici monetare comune și a 27 de politici bugetare naționale constituie de asemenea un impediment. S-a reliefat importanța majoră a existenței unui mecanism de coordonare între diferitele politici bugetare și obiectivele politicii monetare unice. (D. Măntescu)

Pentru România, problema cea mai acută nu este reprezentată de obligativitatea reducerii deficitului bugetar și a datoriei publice *ca urmare a unor condiții impuse* de un program al FMI, al Comisiei Europene sau de criteriile de intrare în zona euro, ci de existența riscului de a fi drastic sancționată de piețele financiare internaționale și de capitalul privat. (V. Lazea)

În cadrul reuniunii au fost expuse opinii potrivit cărora asimetria înregistrată la nivelul dezvoltării economico-sociale de către statele membre are un efect mai puțin pozitiv asupra negocierilor privind costul coeziunii, o întrebare permanentă fiind cine ar fi/este dispus să suporte acest cost. În același context, România ar trebui să-și contureze clar opțiunile (la nivelul mediului de afaceri, al administrației locale, în vederea reformării regiunilor de dezvoltare, a dezvoltării infrastructurii, cu atenție sporită acordată mediului etc.) pentru a promova o poziție coerentă în cadrul negocierilor bugetului viitor al Uniunii. (C. Pârvan)

Au fost făcute scurte referiri la metoda cotei unice de impozitare și principiile solidarității, echității ce trebuie avute în vedere, pe lângă simplificarea administrativă pe care o implică, în același timp ținându-se cont de riscul ca sistemul progresivității taxării să penalizeze în fapt profitabilitatea.

În mod cert euro-scepticismul nu este de mare folos, mai ales în vremuri de criză. Nu există o altă opțiune viabilă pentru România decât integrarea europeană aprofundată. România se numără printre cele 14 țări *net beneficiare*, dacă se iau în calcul și fondurile de pre-aderare, ceea ce ar trebui să sporească interesul pentru o mai bună corelare a intereselor sale naționale cu cele generale, la nivel european. (V. Lazea)

Complementar concluziei de mai sus, se situează opinia potrivit căreia există o *radicalizare* a viziunii privind reforma bugetului comunitar al UE (C. Munteanu), în care planul de redresare economică este insuficient, actualul buget comunitar este inadecvat, iar principala cauză a crizei rezidă, de fapt, în lipsa resurselor financiare aflate la dispoziția instituțiilor europene, punându-se tot mai des în discuție viabilitatea principiului suveranității fiscale.

Sinteză realizată de
Oana Mocanu
Serviciul de Analiză și Studii Europene

